

Dr. Kadosa Marcel:

Népjóléti minisztérium.

„Boldog vagyok és büszke, hogy e tárca élére kerültem ... Ha választanom kellene miniszterelnökség között és a között, hogy népjóléti miniszter lehessek, ez utóbbit választanám.” Így lelkendezett egy újságíró előtt gróf Batthyány Tivadar, Magyarország első népjóléti minisztere és ha valaki, mi megértjük a büszkeségét és lelkesedését. Népjóléti miniszternek lenni valóban több, mint a miniszterelnöki széket megülni, mert a népjóléti miniszter ressortjában benne vannak a miniszterelnök boldogulásának az összes előfeltételei is, miként benne van mindaz, ami egy ország életében a boldogsághoz, a haladáshoz és a fejlődéshez szükséges. „Népjólét”, hanem akarunk ennek a szónak önkényesen egy megszabott tartalmat adni, akkor jelenti ez a szó az ország lakosságának minden tekintetben való prosperálását, anyagi és erkölcsi virágzását az egész területen és akinek ily varázslatos változás előidézése a ressortját képezi: ezt valóban kivételes helyzethez juttatta a gondviselés.

Csak sajnálni tudjuk, hogy a népjóléti miniszter ezideig nem tudott még valami módon programot adni, de ennek okát annál inkább meg tudjuk érteni, minél nagyobb jóhiszeműséggel feltételezzük Batthyány grófról, hogy valóban komolyan veszi a feladatát. Csakugyan úgy lehet, hogy amint szervezi minisztériumának működési körét, óráról órára növekedni és tágulni látja a kereteket egészen a szédülésig. Amit a népjólét területén megvalósítandó feladatul lehet kitűzni, az egy egész Olympusra való félistennek az ambícióját is felcsigázhatja, nemcsak egy magyarországi politikusét.

A háború utáni világ forgásának kétségkívül itt lesz a tengelye. Ennyi szenvedést feledtetni, ekkora károkat jóvátenni és ekkora kötelezettségektől szabadulni, másként nem lesz lehetséges, csak úgy, ha mindenütt a népjóléti teendőkre fogják a kormányzók

működésük súlypontját helyezni. És ezzel önként adódik az eddigi kereteknek az a végtelen tágulása, amely által a népjóléti politika megszűnik a közelmúlt évtizedekben dívott úgynevezett szociálpolitika lenni. Amit eddig szociálpolitikának nevezett a szaknyelv, az voltaképpen csak szerény kezdet volt egy majdnem kizárólagos területen: a munkásosztály védelmének a területén. De csak egy tekintetet kell vetni az ország népére – nem éppen a saját országunkéra, hanem akármelyikére – és világosan látjuk, hogy nem csupán az ipari munkásság védelme kell ahhoz, hogy a népjólét virágozzék. A munkásvédelem inkább csak negatív, semmint pozitív intézkedés: megakadályozása a kizsákmányolásnak és annak, hogy betegség vagy baleset esetében sorsára legyen hagyva a munkás. A népjólétnek ugyan ezek is feltételei, de összehasonlíthatanul gazdagabb forrásai vannak a pozitív területeken, amelyeken a nép összességét közvetlenül érintő intézkedések és intézmények várnak megvalósításra.

A nép fizikai és erkölcsi egészsége, józansága, munkaszere-tete, az ország ügyei iránt való komoly, a pártpolitika szemhatárán túlmenő érdeklődése, munkaalkalmainak biztosítása és jogainak védelme, erkölcsisége, szórakozásainak nemessége és nemes szórakozása, életmódja, családjának védelme, a falu, a falu és ezerszer a falu fejlesztése és kívánatossá tétele, a kultúrigények emelése és kielégítése, a technika áldásainak a nép millióira való kiterjesztése, a rohamosan haladó kultúra minden kívánatosságának általánosítása – hol ér véget ez a sorozat? Mikor tartunk ott, hogy a dolgozó emberek higiénikusán éljenek, az alkoholon kívül is legyen mulatságuk, a korcsmán kívül is összejövetelük, a rémhíreken kívül is olvasmányuk, a választási cécókon kívül is honpolgári tudatuk, a babonákon kívül is hitük, a legközvetlenebb anyagi érdekükön kívül is érdekszférájuk, hogy csak némileg is megközelítsük azt az állapotot, amelyben a milliók úgy élhessenek, ahogyan azt a világ mai fejlődése megengedi, nem pedig úgy mint ezidőszerint, amikor az egekbe szárnyaló fejlődés mellett az emberek egy része (nem éppen a gazdagokat értjük) úgy élhet és úgy él, mint ahogyan azt a kor megengedi és megkívánja, az óriási többség pedig ezredévekkel visszamaradva a saját kora mögött.

Majd ha a népjóléti miniszter programját látni fogjuk, megítéljük, hogy alkalmas-e ennek a nagy célnak a megvalósítására

és ha úgy fogjuk találni, hogy nem alkalmas, akkor szembe fogjuk vele szegezni a magunk programját. De még éberebb figyelemmel fogjuk kísérni a népjóléti miniszternek a működését, mert programot csinálni könnyű és kellemes dolog, de meg is valószínűsíteni a szép programot, megküzdeni azokkal az óriási nehézségekkel, amik útját állják és szembeszállni az ezerféle sértett magánérdeknek a hétfejű sárkányaival, akik a népjóléti miniszterre azonnal fújni fogják a kénköves lángokat, mihelyt látják, hogy komolyan dolgozni kezd a program megvalósítása érdekében: az már nehéz férfimunka lesz. Ebben a komoly munkában az idők folyamán annál több segítőtársa lesz a népjóléti miniszternek, minél eredményesebb lesz a működése. Mert a tessék-lássék népjóléti politika rosszabb a semminél, mivel diskreditálja és elbuktatja magát a népjóléti gondolatot, míg ellenben kevés területen érvényesül oly teljesen mint itt az az igazság, hogy semminek sincs akkora sikere, mint a sikernek. A siker itt ugyanis azt jelenti, hogy előtérbe jönnek és szaporodnak azok az emberek, akikre a népjólét folytonos továbbfejlesztése céljából szüksége van a társadalomnak: a nép jóléte hovatovább a jó népet jelenti.